

Література:

1. Бартенев С.А. Экономические теории и школы (история и современность): курс лекций / С.А. Бартенев – М.: БЕК, 1996. – 352 с.
2. Развитие теории предпринимательства: основные тенденции [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://cyberleninka.ru/article>. – Заглавие с экрана.

РОЛЬ ПІДПРИЄМНИЦТВА В РИНКОВІЙ ЕКОНОМІЦІ

Лисенко А.О., к.е.н., доцент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Основою розвитку сучасної ринкової економіки, є підприємницька діяльність суб'єктів господарювання, які визначаються як категорія фізичних і юридичних осіб, які ведуть господарську діяльність.

Розвиток підприємництва має бути однією з основних, якщо не найголовнішою, турботою органів місцевого самоврядування, тому що від рівня розвитку підприємництва залежить наповнюваність місцевого бюджету, а значить, виконання соціальних завдань. Від цього залежить зайнятість населення, відповідно – покращення соціальної обстановки, зниження напруженості. Розвиток конкуренції спричиняє розвиток технологій, а разом з ним загальний розвиток суспільства.

У руслі розвитку економічних основ місцевого управління головною формою впливу на формування розвитку підприємницьких структур з боку органів самої публічної влади в цілому і органів місцевого самоврядування зокрема є створення відповідних умов та доброзичливого ставлення до підприємницької діяльності. Ця форма впливу включає в себе реалізацію такої економічної політики, яка повинна сприяти виникненню нових, становленню і розвитку існуючих суб'єктів господарювання незалежно від ставлення цих суб'єктів до певної сфери діяльності, до тієї чи іншої категорії за чисельністю працюючих, обсягами виробництва, організаційно-правової форми та інших ознак. Тобто в даному випадку мова йде про створення загальної атмосфери доброзичливого ставлення до підприємництва, формуванні такого клімату, при якому підприємці будуть відчувати турботу органів місцевого самоврядування, зацікавленість в їх діяльності, не заважати їм, а по можливості і допомагати. Реалізація цієї форми впливу можлива через створення оптимальних правових, економічних та соціальних умов для підприємницької діяльності [1].

Дефіцит фінансових коштів є найбільш гострою проблемою на всіх стадіях функціонування і розвитку підприємництва. У той же час взяти кредит в комерційних банках підприємцям досить складно не тільки через дорожнечу позикових коштів, а й через відсутність у них достатнього заставного забезпечення або через тривалість кредитного процесу. Особлива обережність банків спостерігається в питаннях надання кредитів суб'єктам малого підприємництва через високий ступінь ризику.

Ситуація, що склалася сприяє формуванню в країні ринку «чорних» грошей, загострення криміногенної обстановки, відходу від оподаткування.

У зв'язку з цим фінансово-кредитна та інвестиційна політика органів місцевого самоврядування повинна бути спрямована на розробку фінансових технологій раціонального використання місцевих ресурсів, а також залучення на територію фінансів з інших джерел: бюджету, позабюджетних коштів, приватних вітчизняних і зарубіжних інвестицій, міжнародних фондів та банків.

Сприятливий інвестиційний клімат формується також шляхом застосування пільгового режиму оподаткування інвестицій місцевих підприємств, які вкладають власні кошти в реконструкцію і технічне переозброєння свого виробництва, і зовнішніх інвесторів, включаючи іноземних.

В рамках бюджетної політики також можливі деякі способи впливу на формування умов розвитку підприємництва, однак вони досить обмежені. Ці обмеження носять законодавчий характер або викликаються нехваткою бюджетних коштів [2].

Практика показує, що прагнення органів державного управління і місцевого самоврядування забезпечити наповнення бюджетів та позабюджетних фондів за рахунок максимально можливих ставок податків і зборів приносить лише тимчасовий приплив коштів.

Але в подальшому таке прагнення, грає задушливу роль для суб'єктів підприємницької діяльності, які змушені виплачувати надмірно високі суми, виконує деструктивну функцію. Фіскальний тиск веде до згортання підприємницької активності, веде її в так звану «тіньову економіку», однією з ознак якої є повне приховування доходів і відповідно неотримання яких би то не було коштів державою.

Досвід розвитку світової і вітчизняної економіки показує, що в умовах економічної кризи політика, орієнтована на надання допомоги та сприяння розвитку підприємництва, дає відчутні результати в досягненні збалансованого економічного зростання.

Малі підприємства різних форм власності грають важливу роль в нейтралізації монополізму, створення нових робочих місць, оздоровлення навколишнього середовища.

Саме на цій базі можливо здійснити структурну перебудову економіки і одночасно сформувати соціальну базу реформ.

Література:

1. Гой І.В. Підприємництво: навч. посіб. / І.В. Гой, Т.П. Смелянська. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 368 с.

2. Воротіна Л.І. Малий бізнес та підприємництво в ринкових умовах господарювання: навч. посіб. / Л.І. Воротіна, В.Є. Воротін, Л.А. Мартинюк, Т.В. Черняк. – К.: Видавництво Європейського ун-ту, 2004. – 308 с.